

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Rozwój form kancelaryjnych**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-RFKw-12archiw2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: historia
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np. 15 h W, 30 h ćw): **30 h W**
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail prowadzących zajęcia:
prof. UAM dr hab. Magdalena Biniaś-Szkopek – biszkopt@amu.edu.pl
dr Magdalena Heruday-Kiełczewska – mh4965@amu.edu.pl
prof. UAM dr hab. Michał Zwierzykowski – mzwi@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzony zdalnie (e-learning) (tak (częściowo/w całości) / nie) - nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele modułu zajęć/przedmiotu:
  - przekazanie wiedzy z dziejów rozwoju form kancelaryjnych od średniowiecza do początku XX wieku;
  - zapoznanie z terminologią związaną z procesami aktotwórczymi;
  - zaznajomienie z głównymi rodzajami dokumentacji tworzonej w wymienionych okresach;
  - zaznajomienie ze sposobami wytwarzania dokumentacji;
  - zapoznanie z rolą i rodzajami urzędników, którzy byli zaangażowani w wytwarzanie dokumentacji.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): brak
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych teoretycznymi podstawami rozwoju form kancelaryjnych;	K_W01, K_W02, K_W0, K_W10, K_K07
EU_02	definiuje i poprawnie objaśnia w mowie i piśmie podstawowe terminy i pojęcia z zakresu rozwoju form kancelaryjnych;	K_W02, K_W10, K_U03, K_U04
EU_03	rozpoznaje konkretne rodzaje dokumentów, wypowiada się na temat ich formy i znaczenia;	K_W01, K_W02, K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U05, K_U06, K_U08,
EU_04	pracuje w zespole, rozwiązując zadane problemy z zakresu wyszukiwania i systematyzowania wiedzy dotyczącej konkretnych rodzajów dokumentacji;	K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U05, K_U11, K_K06
EU_05	na podstawie zdobytej wiedzy formułuje własne stanowisko dotyczące zagadnień związanych z	K_W06, K_W07, K_W08, K_U01, K_U12, K_K06

	omawianym zagadnieniem;	
EU_06	w oparciu o konkretne źródła informacji streszcza, zapisuje, kataloguje uzyskane informacje;	K_W07, K_U01, K_U05, K_U06, K_U14
EU_07	prezentuje efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie.	K_U01, K_U09, K_U15, K_K06

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Dyplomatyka jako nauka pomocnicza historii i jej znaczenie dla archiwistyki.	EU_01, EU_02, EU_03, EU_04, EU_05, EU_06, EU_07
Formy kancelaryjne w średniowieczu – dyplom oraz charakterystyka i klasyfikacja ksiąg wpisów.	EU_01, EU_02, EU_03, EU_04, EU_05, EU_06, EU_07
Formy kancelaryjne czasów nowożytnych (do 1795 roku).	EU_01, EU_02, EU_03, EU_05, EU_06
Formy kancelaryjne w okresie zaborów (zabór rosyjski, zabór pruski, zabór austriacki).	EU_01, EU_02, EU_03, EU_04, EU_05, EU_06, EU_07
Formy kancelaryjne w II Rzeczypospolitej.	EU_01, EU_02, EU_03, EU_05, EU_06, EU_07
Wizyta w Archiwum Państwowym oraz Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu – zapoznanie z oryginałami omawianych dokumentów.	EU_01, EU_02, EU_03, EU_05, EU_06
Problemy kancelarii powojennej.	EU_02, EU_03, EU_06, EU_05
Formy kancelaryjne w okresie PRL.	EU_02, EU_03, EU_06, EU_05

5. Zalecana literatura:

- Bielińska M., *W kwestii początków kancelarii polskiej*, „Studia Źródłoznawcze”, t. XIII. *Dyplomatyka staropolska*, red. T. Jurek, Warszawa 2018;
Gaul J., *Z badań nad dziejami kancelarii i opracowania akt austriackich z XVIII-XX wieku na ziemiach polskich*, NDAP, Warszawa 2010;
Górak A., *Geneza rosyjskiego systemu kancelaryjnego akt spraw*, „Wschodni Rocznik Humanistyczny” t. 1 (2004);
Małczyński K., M. Bielińska, A. Gąsiorowski, *Dyplomatyka wieków średnich*, Warszawa 1971;
Nawrocki S., *Rozwój form kancelaryjnych na ziemiach polskich od średniowiecza do końca XX wieku*, Poznań 1998;
Radtke I., *Akta spraw w systemie kancelarii pruskiej*, „Archeion” t. 78 (1984);

Ramotowska F., *Uwagi o księgach kancelaryjnych i archiwalnych urzędów polskich i rosyjskich XIX wieku*, „Studia Źródłoznawcze”, t. XXI;
 Robótka H., *Kancelaria urzędów administracji państwowej w II Rzeczypospolitej*, Toruń 1993;
 Sułkowska–Kurasiowa I., *Księgi kanclerskie (księgi spraw publicznych) Metryki koronnej „Archeion”, t. 60, 1974;*
 Sułkowska – Kurasiowa I., *Księgi poselskie (Libri Legationum) Metryki koronnej, „Archeion”, t. 48, 1968;*
 Sułkowska–Kurasiowa I., *Księgi sigillat Metryki koronnej (1658 – 1794), „Archeion”, t. 54, 1970;*
 Sułkowska–Kurasiowa I., *Księgi wpisów Metryki koronnej (1447– 1794) w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, „Archeion”, t. 44, 1966;*
 Sułkowska I., *Księgi polskiej kancelarii koronnej w drugiej połowie XV*, „Studia Źródłoznawcze”, t. VI;
 Sułkowska-Kurasiowa I., *Polska kancelaria królewska w latach 1447-1506*, Wrocław 1967;
 Szymański J., *Nauki pomocnicze historii (rozdział - Dyplomatyka)*, Warszawa 2001.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	X
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	

Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	EU_01-07					
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne	X	X	X	X	X	X
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS:

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	

	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): kolokwium ocenione na bdb;
dobry plus (+db; 4,5): kolokwium ocenione na db+;
dobry (db; 4,0): kolokwium ocenione na db;
dostateczny plus (+dst; 3,5): kolokwium ocenione na dst+;
dostateczny (dst; 3,0): kolokwium ocenione na dst;
niedostateczny (ndst; 2,0): kolokwium ocenione na ndst.